Janus Petersen, stjóri í Føroyabanka:

Taka oljuvinnu í álvara og fyrireika okkum

Higartil hevur tað mest verið oljufyrisitingin, sum hevur tikið sær av ølum oljumálinum, men vit í Føroyum eiga nú at fáa eitt meira breitt arbeiði í gongd, eitt nú við at skipa fyri og luttaka á fundum og ráðstevnum, sum hava við oljuvinnu at gera fyri harvið at økja um okkara kunnleikastøði. Tað almenna og vinnulívið mugu eisini til at arbeiða meira saman - og tað er kanska í evstu løtu, at hetta verður gjørt sigur Janus Petersen, stjóri í Føroya Banka, sum er ovfarin av so langt oljufeløgini eru komin í kanningunum við Føroyar og tí eisini ber ikki sørt av ótta fyri, at útviklingurin er við at yvirhála okkum.

JAN MÜLLER

-Vit royna at kunna okkum við tað, sum hendir á oljuøkinum og luttaka eisini so í teimum tiltøkum, sum hava við eina oljuvinnu at gera.

Hetta sigur Janus Petersen, stjóri í Føroya Banka, nú tað sýnist sum um at veruligt gongd er komin á kanningarnar av føroysku undirgrundini.

Nú um dagarnar vitjaði leitingarstjórin hjá oljufelagnum Amerada Hess, Richard Hardmann bankan í Niels Finsensgøtu í Havn.

-Vit hava havt fleiri kunnandi fundir við slíkar persónar. Tað vísir seg, at umboð fyri oljuvinnuna eru meira og meira hugað fyri at hitta umboð fyri bæði føroyskar myndugleikar og vinnulív fyri m.a. at finna út av, hvat føroyingar hugsa á hesum nýggja økinum og somuleiðis at gera okkum varugar við, at vit eiga longu nú at hugsa meira konkret um eina oljuvinnu.

Janus Petersen sigur, at tað var stórt sæð tann sami boðskapurin, sum Richard Hardmann greiddi frá í fjølmiðlun, ið hann eisini legði fram fyri bankan.

-Vit fingu at vita, at oljufeløgini leggja stóran dent á tær nýggjastu seismisku kanningarnar. Hetta er júst tað sama, sum vit hava hoyrt umboð fyri hitt samtakið, AMG, greiða frá.

Janus Petersen heldur gongdina vera rættiliga spennandi og er tað tí eisini áhugavert at hitta so framstandandi umboð fyri oljufelög, ið virka á okkara leiðum.

Ov lítið ítøkiligt higartil

Vit spurdu Janus Petersen, hvussu tað ber til, at vit hava hoyrt so lítið til peningastovnarnar í øllum oljuprátinum!

-Hetta kemur fyrst og fremst av, at tað, sum higartil hevur verið frammi, hevur verið so lítið ítøkiligt. Tað er annars tað lokala vinnulívið, sum myndar virksemi í bankanum, og hetta hevur so enn ikki verið so nógv uppi í hesum málinum. Útviklingurin er kanska ikki nóg bygvin til at tað lokala vinnulívið hevur kunnað gjørt sær eina mynd av hesum sigur bankastjórin við blaðið.

Hetta er so ein orsøk til, at bankin ikki hevur verið so aktivur. Men verður tað til nakað meira ítøkiligt, so verða eisini bankin og restin av vinnulívinum eisini at taka hetta málið meira miðvíst við í metingarnar sigur Janus Petersen, sum heldur gongdina higartil meira hevur verið á einum kanningarstøði.

Bankin hevur annars roynt at gera sær greitt, hvat tað eru fyri vinnur her heima, sum fara at hava áhuga í eini oljuvinnu.

Men eg væntir ikki, at tað í fyrstu atløgu verður natúrligt at hugsa um fígging av sjálvum oljurakstrinum.

Oljuvinna stóra búskaparliga effekt

Men tit hava tosað um, at tørvur er á projektum, sum lønsemi er í. Kunnu vit rokna við, at henda gongd fer at venda nú tað møguliga kemur glið á eina oljuvinnu?

Tað er heilt givið. Verður talan um eina oljuvinnu, so fer tað at hava eina stóra búskaparliga effekt og eisini broytingar í vinnulívinum og á arbeiðsmarknaðinum.

Hevur bankin nakra hugsan um, antin ein slíkur útviklingur er av tí góða ella tí ringa - at tað um ikki alt ov mong ár kanska skulu pumpast milliardir av oljupengum inn í hetta lítla samfelagið!

Tað hava vit onga meining um. Men tað er avgjørt ein spurningur, sum eigur at takast í fullum álvara. Verður ein oljuvinna veruleiki, tá er tað ein spurningur um, hvussu tú ynskir so at stýra henni ella um ein ynskir tað í heila tikið - og so eisini um, hvat er møguligt.

Janus Petersen sigur, at tað er ikki bara gott at fáa ov stórar reinbingar í einum samfelag. Ein kann rokna við, at hetta fer at skaða ella hava avleiðingar fyri tað vanliga vinnulívið, heri serliga fiskivinnuna.

-Tit meta ikki nakra orsøk til her og nú at rópa varskó?

-Um ein fer at bjóða blokkar út og tað verður byrjað at bora, so má ein rokna við, at longu tá verður eitt stórt virksemi. Tá fleiri borpallar koma inn á føroyskt øki fer tað at krevja fólk, og tá vil hetta fáa eina stóra ávirkan á restina av samfelagnum. Finnur tú olju, so fer tað at fáa stóra ávirkan á alt virksemið.

Janus Petersen sigur, at vit eru noydd til at gera okkum tankar um henda útviklingin.

Útviklingurin við at yvirhála okkum

Men eru vit ikki longu við at vera ov seinir á sporfallinum, bæði politikarar og vinnulív - til at kunna seg við hesa nýggju vinnu og harvið hava eina støðu til hana - og eru ikki júst teir seinastu upplýsingarnir frá AMG og Amerada ein ábending um, at oljuútviklingurin longu hevur yvirhálað okkum?

-Tað kann vera ein vandi fyri tí, og tí haldi eg eisini tað er rætt at gera meira við hetta. Higartil hevur tað einamest verið oljufyrisitingin, sum hevur tikið sær av tí, men tað er eingin ivi um, at vit í Føroyum eiga at fáa eitt nógv meira breitt arbeiði í gongd, eitt nú við at skipa fyri og luttaka á ráðstevnum og fundum, sum hava við oljuvinnuna at gera. Tað almenna og vinnulívið eiga at arbeiða meira saman á hesum øki. Og tað er kanska í síðstu løtu, at hetta verður gjørt.

-Undir fíggjarlógarviðgerðini varð løgmaður spurdur, hvørja støðu vit skulu hava til innbjóðingar til politikarar frá oljufeløgum. Hvat heldur tú um hetta málið?

Eg havi ikki hugsað so nógv um hatta. Tað, sum kann vera trupulleikin, er spurningurin, um tú setir teg í eina habilitetsstøðu, tá tú vitjar eitt ávíst oljufelag. Og hetta er serliga galdandi fyri politikarar og embætisfólk, sum hava eitt avgerandi orð at skula sagt.

Janus Petersen sigur tó, at slíkt er so ein avvøgan, sum hvør einstakur má gera, men hetta er ikki annað enn tað, sum hesi fólk eru vón við í tí dagliga.

Stjórin í Føroya Banka sigur seg tó væl síggja ein trupulleika í tí, um politikarar ikki longu nú miðvíst kunna seg við teir mongu tættirnar í hesi fyri okkum føroyingar fullkomiliga nýggju vinnu. Hann ásannar, at tað kann vera dekan í so seint at gera tað, tann dag, tá tann samlaða oljulóggávan kemur fyri tingið.

Tað er ómetaliga týdningarmikið, at politikararnir seta seg væl inn í alt hetta málið, tí tað eru sera stórar og álvarsligar avgerðir, sum skulu takast.

Men hava tit gjørt nakað sjálvir fyri at fyrireika tykkum?

-Tað hava vit helst ikki gjørt, men vit eru so í ferð við tað.

Janus Petersen vísir annars á, at enn veit eingin, um olja er her, og tí er nógv av hesum so lítið ítøkiligt. Men hann viðgongur, at tá feløgini longu nú tosa um at bora, so er tað við til at styrkja trúnna uppá, at olja er her.

-Men bara tað, at oljufeløgini eru so áhugað nú, eigur at skunda undir føroyingar, soleiðis at vit seta okkum væl inn í møguleikarnar og ikki minst teir trupulleikar, sum kunnu taka seg upp í sambandi við menning av eini nýggjari vinnu sum hesari.

Bankin til gongd til eftirtektar

Janus Petersen sigur, at bankin longu hevur tikið henda nýggja útviklingin til

→

Richard Hardmann hittir Janus Petersen, stjóra í Føroya Banka

Viðopið hjúnarlag

eftir Dario Fo og Franca Rame

á hesum støðum og døgum kring landið

Fríggjadag 18.10	kl. 19	Eyðnan á Oyrarbakka
Leygardag 19.10	kl. 20	Aulan í Vestmanna Skúla
Mikudag 23.10	kl. 20	Bygdahúsið á Strondum
Fríggjadag 25.10	kl. 20	Virkið á Sandi
Sunnudag 27.10	kl. 17	Losjan í Gøtu
Leygardag 2.11	kl. 20	Vágs skúli
Sunnudag 3.11	kl. 17	Aulan í Trongisvági

Sýningin varðir í 1 tíma og 15 minuttir uttan steðg. Atgongumerki kunnu bíleggjast á tlf. 18617 ella fax 10422

Kostnaður 70 kr.

Børn undir 14 ár fert atgongd saman við vaksnum

Avsláttur á 20 kr. fyri hvørt atgongumerki verður latin bólkum á 10 fólk ella fleiri, ungum undir 20 ár, pensionistum og lesandi við lestrarkorti.

Bíleggið atgongumerki í góðari tíð!

GRIMA

Richard Hardmann, kanningarstjóri í Amerada Hess

Føroyingar nógvar góðar eginleikar at vera við í oljuvinnu

-Tit hava nógvar dugnaligar og royndar sjómenn, tit eiga nakrar framkomnar skipasmiðjur og annan ídnað, sum hava stóran týdning fyri eina komandi oljuvinnu. Men fremst av øllum meti eg tykkara frálíku menniskjansligu eginleikar sum tykkara størstu styrki. Hetta sigur kanningarstjórin hjá Amerada Hess, Richard Hardmann, sum í farnu viku vitjaði fleiri vinnulívsfyritøkur, eitt nú Føroya Banka og skipasmiðjurnar.

Ein hugartil óvanlig sjón í føroyska bankaheiminum. Jørn Astrup Hansen, stjóri í Føroya Banka tekur ímóti útlendskum oljugestum

JAN MÜLLER
ALVUR HARALDSEN

Herfyri vitjaði ein av stjórunum í stóra amerikanska oljufelagnum Amerada Hess, Richard Hardmann í Føroyum. Ørindi hansara vóru m.a. alment at boða frá, at felagið hevði sett Johan Mortensen, stjóra í Havn sum umboðsmann sín í Føroyum. Harafturat at fara undir fyrireikingarnar til eitt stórt oljuskeið, sum verður hildið í Norðurlandahúsinum 5. og 6. mars við luttøku av bæði føroyingum og útlendingum.

Undir vitjan síni vitjaðu Richard Hardmann og Andy Mitchel, sum er oyasti pressutalsmaðurin hjá fyritøkuni, ymsa staðni í Føroyum. Eitt nú hittu teir Edmund Joensen, løgmann, teir stukku inn á gólvið hjá Føroya Banka og hittu har stjórarnar Janus Petersen og Jørn Astup Hansen, høvið var eisini at vitja í Norðurlandahúsinum, har stjórin greiddi frá húsinum og tess møguleikum. Í hesum viðtangi varð eisini tosað um ætlanina at halda oljuráðstevnu í húsinum í mars. Leiðin gekk eisini út um Havnina og varð m.a. vitjað á skipasmiðjuni á Skála. Teir vitjaðu somuleiðis á skipasmiðjum í Havn.

Útlendsk oljufeløg eru nú farin at trúgva so nógv uppá eitt føroyskt „oljuævintýr", at tey eisini vilja hava samband við føroyskt vinnulív, eitt nú peningastovnarnar. Her eru kanningarstjórin í Amerada Hess, Richard Hardmann og Andy Mitchel, pressutalsmaðurin hjá fyritøkuni saman við nýútnevnda umboðsmanninum hjá felagnum, Johan Mortensen, komnir inn á gátt hjá Føroya Banka.

Einastandandi dagar

Vit hittu Richard Hardmann á máli, áðrenn hann og konan fóru við bussinum vestur í Vágar í farnu viku.

Hetta hava verið nakrir sera áhugaverdir dagar. Vit hava hitt nógv fólk, og eg haldi eisini, at vit nú eru nógv betur førir fyri at siga, hvussu vit kunnu arbeiða her - og her hugsi eg serstakliga saman við føroyingum.

Richard Hardmann heldur, at føroyskur ídnaður í nógvar mátar er væl fyri og eigur eina styrki, sum kann hava nógv at siga fyri eina komandi oljuvinnu.

-Vit síggja fram til oljuráðstevnuna í Norðurlandahúsinum í mars næsta ár, og tá vóni eg, at vit kunnu fáa fram, hvussu vinnulívið í Føroyum er brynjað til at møta eini nýggjari vinnu sum hesi. Tað er av stórum týdningi at seta hol á ein mennandi og opnan dialog longu nú, ein dialog, sum eisini fevnir um spurningar, ið hava við føroyskan ídnað, føroyska arbeiðsmegi o.a. í eini komandi oljuvinnu, at gera.

Tá Richard Hardmann nevnir styrkina - hjá føroyskum vinnulívi, so hugsar hann m.a. um frálíku skipsmiðjurnar og ikki minst um allar teir mongu føroyingarnar, sum hava tilknýti til sjógvin.

-Men eg havi varhugan av, at ein tann mest týðandi eginleikin - ja styrkin hjá tykkum føroyingum - er ikki minst at finna hjá fólkinum her býr, og tá hugsi eg um tykkara góðu menniskjansligu eginleikar. Hetta er so tað, sum eg havi fingið fatan av tær ferðirnar eg havi vitjað her.

Oljuráðastevna skal gagna báðum pørtum

Richard Hardmann vísir á, at ein av orsøkunum til at Amerda Hess skipar fyri eini ráðstevnu, er nettup at fáa fram hesar eginleikar, sum kunnu vera ein styrki hjá Føroyum sum komandi oljutjóð - men endamálið við eini slíkari ráðstevnu er eisini at fáa fram, hvat manglar og hvat tørvur er á í hesum litla samfelanum, soleiðis at tað á besta hátt er klárt til at taka ímóti tí stóru avbjóðing, sum ein oljuvinna vil vera fyri eitt samfelag.

Ætlanin við oljuráðstevnuni er m.a., at oljuvinnan kann siga føroyingum, hvat henni tørvar í sambandi við menning av hesi vinnu í einum nýggjum øki, og somuleiðis at føroyingar kunnu siga, hvat teir hava at bjóða og annars, hvat teimum liggur á hjarta.

Í tí høpi er ætlanin at hava nógvar fyrilestrarhaldarar, bæði føroyingar og útlendingar.

Eg síggi fram til at koma aftur til Føroya næsta ár og vónandi verður oljuráð-

→

eftirtektar og eru farin meira miðvíst inn í hetta stóra málið.

Hann leggur tó afturat, at bankans leiklutur enn er ikki serliga stórur. Tað verður hann kanska seinni, tá olja møguliga er funnin.

-Vit koma at standa sum ráðgevarar og kanska sum fíggjarar, og júst tí koma vit eitt sindur seinni inn í myndina.

Føroya Banki hevur sett sær fyri sum eitt tað fyrsta at kunna seg við støðuna hjá fíggingarstovnum í londum, har olja er.

Janus Petersen sigur at enda, at dyrnar í bankanum standa opnar fyri bæði føroyingum og annars teimum mongu oljufeløgunum, sum vísa áhuga fyri føroysku undirgrundini. Hann legnast um, at oddamenninir í so stórum oljufeløgum sum Amerada Hess vísa bankanum áhuga.

Tilboðsdagar
í SHOP-IN
Hósd., fríggjad.
og leygardagin hava vit hesi TILBOÐ

Hvítar buksur
fyrr: 360,-
NÚ: 198,-

Ym. blusur
fyrr: 149,-
NÚ: 88,-

Levi's 501
fyrr: 598,-
NÚ: 398,-

Troyggjur
fyrr: 329,-
NÚ: 198,-

Handil okkara er nú á tremur við øllum tí nýggjasta innan heystmótan.
Nógv nýtt heimkomið hesa vikuna

Fa. SHOP-IN
Glyvrar · Tlf. 4-7260

Handilin við tí stóra úrvalinum til hennara